Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling)

23. januar 2025*

»Præjudiciel forelæggelse – artikel 267 TEUF – begrebet »ret« – retligt samarbejde på det civilretlige område – europæisk arvebevis – forordning (EU) nr. 650/2012 – artikel 67, stk. 1 – afgørelser truffet af den udstedende myndighed – ikke udøvelse af en judiciel funktion – afvisning«

I sag C-187/23 [Albausy] [i],

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Amtsgericht Lörrach (byretten i Lörrach, Tyskland) ved afgørelse af 21. marts 2023, indgået til Domstolen den 23. marts 2023, i sagen indledt af

E.V.G.-T.

procesdeltagere:

P.T.,

F.T.,

G.T.,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling),

sammensat af formanden for Fjerde Afdeling, I. Jarukaitis (refererende dommer), som fungerende formand for Femte Afdeling, og dommerne D. Gratsias og Z. Csehi,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitssekretær: fuldmægtig N. Mundhenke,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 31. januar 2024,

efter at der er afgivet indlæg af:

– E.V.G.-T. ved Rechtsanwalt T.C. Pfeiffer,

* Processprog: tysk.

[i] Den foreliggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til et navn på en part i sagen.

– den tyske regering ved J. Möller, M. Hellmann og J. Simon, som befuldmægtigede,

– den spanske regering ved I. Herranz Elizalde, som befuldmægtiget,

– Europa-Kommissionen ved J. Vondung og W. Wils, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 11. april 2024,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 67, stk. 1, andet afsnit, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis (EUT 2012, L 201, s. 107).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en sag indledt af E.V.G.-T. efter hendes mands død med henblik på udstedelse af et europæisk arvebevis, som udpeger hende som enearving.

Retsforskrifter

EU-retten

Forordning nr. 650/2012

3 Følgende fremgår af 7., 8., 67. og 71. betragtning til forordning nr. 650/2012:

»(7) Det indre markeds rette funktion bør fremmes ved at fjerne hindringerne for den frie bevægelighed for personer, der på nuværende tidspunkt har svært ved at gøre deres rettigheder gældende, når det drejer sig om arvesager med grænseoverskridende virkninger. Borgerne bør inden for det europæiske retlige område være i stand til på forhånd at tilrettelægge arven efter dem. Rettigheder, der tilkommer arvinger og legatarer, andre af afdødes nærtstående samt boets kreditorer, bør sikres effektivt.

(8) For at nå disse mål bør bestemmelser om kompetence, lovvalg, anerkendelse eller, alt efter tilfældet, om accept, eksigibilitet og fuldbyrdelse af retsafgørelser, officielt bekræftede dokumenter og retsforlig samt om indførelsen af et europæisk arvebevis samles i denne forordning.

[...]

(67) Med henblik på en hurtig, gnidningsfri og effektiv afvikling af en arvesag med grænseoverskridende virkninger i [Den Europæiske Union] bør arvinger, legatarer, testamentsindsatte bobestyrer eller bobestyrer have mulighed for let at dokumentere deres status og/eller rettigheder samt beføjelser i en anden medlemsstat, f.eks. i en medlemsstat,

hvor boets ejendele befinder sig. Med henblik herpå bør denne forordning omfatte en bestemmelse om indførelse af et ensartet bevis, det europæiske arvebevis (herefter »beviset«), som udstedes til brug i en anden medlemsstat. […]

[…]

(71) Beviset bør have samme virkning i alle medlemsstater. Det bør ikke i sig selv være et eksigibelt dokument, men bør have beviskraft, og det bør forudsættes, at beviset nøjagtigt godtgør de elementer, der er fastsat i henhold til den lov, der finder anvendelse på arven, eller i henhold til en hvilken som helst anden lov, der finder anvendelse på specifikke forhold, f.eks. den materielle gyldighed af dødsdispositioner. Bevisets beviskraft bør ikke omfatte elementer, der ikke er underlagt denne forordning, som f.eks. spørgsmålet om slægtskab eller spørgsmålet om, hvorvidt et bestemt aktiv tilhørte afdøde eller ikke. […]«

4 Forordningens artikel 3 med overskriften »Definitioner« fastsætter:

»1. I denne forordning forstås ved:

[…]

c) »fælles testamente«: testamente, der er oprettet i ét dokument af to eller flere personer

[…]

g) »retsafgørelse«: enhver afgørelse på det arveretlige område truffet af en ret i en medlemsstat, uanset hvordan afgørelsen betegnes, såsom en afgørelse om fastsættelse af sagsomkostninger, som foretages af en embedsmand ved retten

[…]

2. I denne forordning omfatter begrebet »ret« enhver judiciel myndighed og alle andre myndigheder og juridiske aktører med kompetence i arvesager, som udøver en retslig funktion eller handler i henhold til en judiciel myndigheds delegation af beføjelser eller handler under en judiciel myndigheds kontrol, såfremt sådanne andre myndigheder eller juridiske aktører giver garantier med hensyn til upartiskhed og parternes ret til at blive hørt, og såfremt deres retsafgørelser i henhold til loven i den medlemsstat, hvor de har deres virke:

a) kan gøres til genstand for anke eller fornyet prøvelse ved en judiciel myndighed, og

b) har tilsvarende retskraft og retsvirkning som en retsafgørelse truffet af en judiciel myndighed i samme sag.

[…]«

5 Kapitel VI i forordning nr. 650/2012 med overskriften »Det europæiske arvebevis« indeholder forordningens artikel 62-73.

6 Forordningens artikel 63 med overskriften »Formålet med beviset« bestemmer i stk. 2:

»Beviset kan navnlig anvendes til at bevise et eller flere af følgende forhold:

a) statussen og/eller arveretten for hver arving eller i givet fald hver legatar, der er nævnt i beviset, og deres respektive arveandele

b) tildelingen af et bestemt gode eller flere bestemte goder, der udgør en del af boet, til den eller de arvinger [...]

[...]«

7 Artikel 66 i forordning nr. 650/2012 med overskriften »Gennemgang af anmodningen« fastsætter:

»1. Efter modtagelse af anmodningen efterprøver den udstedende myndighed de oplysninger og erklæringer samt de dokumenter og andre bevismidler, ansøgeren har fremlagt. Den foretager af egen drift de nødvendige undersøgelser med henblik på denne efterprøvning, når dette er fastsat eller tilladt ifølge dens nationale lov, eller opfordrer ansøgeren til at forelægge yderligere beviser, som den finder nødvendige.

[...]

4. Den udstedende myndighed træffer alle de fornødne foranstaltninger for at underrette de arveberettigede om anmodningen om et bevis. Den skal, hvis det er nødvendigt for at fastslå de forhold, der skal attesteres, høre enhver involveret person og enhver testamentsindsat bobestyrer eller bobestyrer og fremsætte offentlige bekendtgørelser med det formål at give andre eventuelle arveberettigede mulighed for at fremføre deres krav.

[...]«

8 Denne forordnings artikel 67 »Udstedelse af beviset« bestemmer:

»1. Den udstedende myndighed udsteder straks beviset efter proceduren i dette kapitel, når de forhold, der skal attesteres, er fastslået i henhold til den lov, der finder anvendelse på arven, eller i henhold til enhver anden lov, der finder anvendelse på specifikke forhold. Den anvender den formular, der er udarbejdet efter rådgivningsproceduren i artikel 81, stk. 2.

Den udstedende myndighed udsteder ikke beviset, navnlig hvis:

a) de elementer, der skal attesteres, anfægtes, eller

b) beviset ikke ville være i overensstemmelse med en afgørelse om de samme elementer.

2. Den udstedende myndighed tager alle nødvendige skridt til at underrette de arveberettigede om udstedelsen af beviset.«

9 Forordningens artikel 69 med overskriften »Retsvirkningerne af beviset« bestemmer:

»1. Beviset skal være gældende i alle medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure.

2. Beviset forudsættes nøjagtigt at godtgøre de elementer, der er fastsat i henhold til den lov, der finder anvendelse på arven, eller i henhold til en hvilken som helst anden lov, der finder anvendelse på specifikke forhold. Den person, der i beviset er nævnt som arving, [...] forudsættes at have den status, der er nævnt i beviset, og/eller at have de rettigheder eller de beføjelser, som er anført i beviset, uden andre betingelser og/eller begrænsninger i tilknytning til disse rettigheder eller andre beføjelser end dem, der er nævnt i beviset.

3. Enhver person, som på grundlag af de oplysninger, der er attesteret i beviset, foretager udbetalinger eller overdrager ejendele til en person, der i beviset er nævnt som bemyndiget til at modtage betalinger eller ejendom, anses for at have udført en transaktion med en person, der har beføjelse til at modtage betalinger eller ejendom, medmindre personen har kendskab til, at bevisets indhold ikke er korrekt, eller er uvidende om urigtige oplysninger som følge af grov forsømmelse.

[...]«

10 Samme forordnings artikel 72 med overskriften »Appelprocedurer« bestemmer:

»1. Afgørelser truffet af den udstedende myndighed i henhold til artikel 67 kan appelleres af enhver person, der har ret til at anmode om et bevis.

[...]

Appellen indgives til en judiciel myndighed i den udstedende myndigheds medlemsstat i overensstemmelse med loven i denne stat.

[...]«

Gennemførelsesforordning (EU) nr. 1329/2014

11 Artikel 1, stk. 5, i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1329/2014 af 9. december 2014 om de formularer, der er omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis (EUT 2014, L 359, s. 30), bestemmer:

»Til et europæisk arvebevis, jf. artikel 67, stk. 1, i forordning [...] nr. 650/2012, anvendes formular V i bilag 5.«

12 Denne formular V indeholder på dens sidste side nævnelsen, hvorefter »[m]yndigheden bekræfter, at den har truffet alle de nødvendige foranstaltninger for at informere de arveberettigede om anmodningen om et arvebevis, og at ingen af forholdene heri var blevet anfægtet af de arveberettigede på tidspunktet for dets udfærdigelse«.

Tysk ret

FamFG

13 § 26 i Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit (lov om familieretlige sager og anliggender omfattet af den frivillige retspleje) af 17. december 2008 (BGBl. 2008 I, s. 2586) i den affattelse, der finder anvendelse i hovedsagen, herefter »FamFG«) bestemmer:

»Retten skal af egen drift gennemføre de undersøgelser, som er nødvendige for at fastlægge de relevante faktiske omstændigheder.«

14 FamFG's § 352e med overskriften »Afgørelse om anmodninger om arveattest« bestemmer:

»(1) En arveattest kan alene udstedes, når skifteretten anser de faktiske omstændigheder, som er nødvendige som begrundelse for anmodningen, for at være fastlagt. Retten træffer afgørelse herom ved kendelse. Kendelsen har retsvirkning fra afsigelsen. Forkyndelse af kendelsen er ikke nødvendig.

(2) Såfremt kendelsen er i strid med en berettiget parts viljeserklæring, skal den forkyndes for de berettigede parter. I så fald skal retten suspendere afgørelsens umiddelbare virkning og udsætte udstedelsen af arveattesten til det tidspunkt, hvor denne kendelse bliver endelig.

(3) Såfremt arveattesten allerede er blevet udstedt, kan kære af denne kendelse kun antages til realitetsbehandling i det omfang, der anmodes om en tilbagekaldelse af denne attest.«

Lov om international arveret og om ændring af bestemmelser vedrørende arveattester samt ændring af øvrige bestemmelser

15 § 35, stk. 1, i Gesetz zum Internationalen Erbrecht und zur Änderung von Vorschriften zum Erbschein sowie zur Änderung sonstiger Vorschriften (lov om international arveret og om ændring af bestemmelser vedrørende arveattester samt ændring af øvrige bestemmelser) af 29. juni 2015 (BGBl. 2015 I, s. 1042), fastsætter:

»Såfremt ikke andet følger af forordning [nr. 650/2012] og bestemmelserne i dette afsnit, finder [FamFG] anvendelse.«

16 Denne lovs § 39 med overskriften »Afgørelsens art« fastsætter:

»(1) Såfremt betingelserne for udstedelsen af et europæisk arvebevis er opfyldt, træffer retten afgørelse ved udstedelse af originaleksemplaret af et europæisk arvebevis. Såfremt betingelserne for udstedelsen af en bekræftet kopi eller for forlængelsen af en bekræftet kopis gyldighedsperiode er opfyldt, træffer retten afgørelse ved udstedelse af en bekræftet kopi eller ved forlængelse af en bekræftet kopis gyldighedsperiode. Retten træffer i øvrigt afgørelse ved kendelse.

(2) Til udstedelse af et europæisk arvebevis og udstedelsen af en bekræftet kopi anvendes formularen, som er omtalt i artikel 67, stk. 1, andet punktum, i forordning [nr. 650/2012], sammenholdt med samme forordnings artikel 81, stk. 2.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

17 P.M.J.T., som var fransk statsborger og senest havde bopæl i Tyskland, døde den 15. september 2021.

18 Den 23. november 2021 indgav E.V.G.-T., som er efterlevende ægtefælle og repræsenteret ved sin rettergangsfuldmægtige, en anmodning om et europæisk arvebevis ved Amtsgericht Lörrach (byretten i Lörrach, Tyskland), den forelæggende ret, med henblik på, at hun blev udpeget som afdødes enearving. Med henblik herpå har hun fremlagt et fælles testamente dateret den 23. juli 2020, skrevet i hånden af den efterlevende ægtefælle og underskrevet af denne og af afdøde, og med hvilket de to ægtefæller gensidigt har udpeget hinanden som enearvinger.

19 Det er i øvrigt ubestridt, at der eksisterer et tidligere testamente, dateret den 31. maj 2001, håndskrevet og underskrevet af P.M.J.T., med hvilket denne sidstnævnte havde udpeget sine to børnebørn som arvinger og gav sin søn ansvaret for at organisere begravelsen i Spanien.

20 Afdødes søn og børnebørn er af den opfattelse, at testamentet af 23. juli 2020 ikke er gyldigt. De har i denne henseende for den forelæggende ret gjort gældende, at afdøde ikke længere på tidspunktet for dette testamentes oprettelse havde habilitet til at foretage en dødsdisposition, og at underskriften herpå ikke er den pågældendes egen.

21 Denne ret har fundet, at det af afdødes søn og børnebørn anførte savner grundlag. For det første er den omstændighed – som disse har fremført – at afdøde fra tid til anden var forvirret, ikke tilstrækkelig til at fastslå, at der måtte være en sådan manglende handleevne, eller til at begrunde en yderligere behandling af denne anfægtelse ved en supplerende bevisoptagelse. Den forelæggende ret har for det andet bekræftet ægtheden af afdødes underskrift på det fælles testamente efter at have sammenlignet prøver fra tidligere underskrifter, som den havde til rådighed. Samme ret er følgelig af den opfattelse, at den efterlevende ægtefælle er afdødes enearving.

22 Med hensyn til den tvivl, som den forelæggende ret har givet udtryk for, har denne ret for det første rejst spørgsmål om, hvorvidt de anfægtelser, der er nævnt i nærværende doms præmis 20, kan være til hinder for udstedelsen af det europæiske arvebevis. Den har i denne henseende fremhævet, at artikel 67, stk. 1, andet afsnit, litra a), i forordning nr. 650/2012 ville kunne fortolkes således, at denne bestemmelse ikke alene omfatter anfægtelser, der fremsættes under en anden sag end sagen om udstedelse af et europæisk arvebevis, men ligeledes dem, der fremsættes under en sådan sag. I så fald ville de anfægtelser, der er fremsat af afdødes søn og børnebørn for den nævnte ret, i den foreliggende sag være til hinder for udstedelse af det bevis, som den efterlevende ægtefælle har anmodet om.

23 I denne sammenhæng har den forelæggende ret rejst spørgsmål om, hvorvidt den udstedende myndighed kan behandle de anfægtelser, der er fremsat under en sag om udstedelse af et europæisk arvebevis, eller hvorvidt enhver anfægtelse af denne art nødvendigvis er til hinder udstedelsen af dette bevis. Denne ret har ydermere præciseret, at dette spørgsmål er omdiskuteret i tysk ret.

24 Ifølge den forelæggende rets forklaringer har den efterlevende ægtefælles rettergangsfuldmægtige for det andet til hensigt at indgive en anmodning om arveattest, således som omhandlet i FamFG's § 352e, såfremt hovedsagen suspenderes, i hvilket tilfælde de anfægtelser, der er fremsat af afdødes søn og børnebørn, vil skulle behandles i medfør af national ret i forbindelse med denne anden sag.

Den forelæggende ret ønsker i denne henseende oplyst, om artikel 67, stk. 1, andet afsnit, litra a), i forordning nr. 650/2012 skal fortolkes således, at anfægtelser, der er blevet forkastet i forbindelse med en anden sag end sagen om udstedelse af et europæisk arvebevis, såsom sagen om udstedelse af en arveattest, ikke desto mindre er til hinder for udstedelsen af det europæiske arvebevis.

25 Eftersom anfægtelserne fremsat af afdødes søn og børnebørn savner grundlag i forbindelse med hovedsagen, er den forelæggende ret for det tredje af den opfattelse, at sagen er moden til påkendelse, også uden formel bevisoptagelse. Denne ret ønsker oplyst, om sådanne anfægtelser, der ikke er tilstrækkeligt underbyggede, ligeledes er omfattet af artikel 67, stk. 1, andet afsnit, litra a), i forordning nr. 650/2012 og følgelig kan være til hinder for udstedelsen af et europæisk arvebevis. Den forelæggende ret har ligeledes i denne sammenhæng nævnt muligheden for anfægtelser, der er udtryk for misbrug.

26 Såfremt den forelæggende ret for det fjerde måtte have beføjelse til at behandle de anfægtelser, der er fremsat under sagen om udstedelse af et europæisk arvebevis, opstår det spørgsmål, om og under hvilke formkrav grundene til at forkaste disse anfægtelser skal angives. Procedurereglerne i forordning nr. 650/2012 fastsætter ikke, at der skal afsiges en ledsagende afgørelse til udstedelsen af et europæisk arvebevis. Denne ret har endvidere fremhævet, at den formular, der skal anvendes til udstedelse af et europæisk arvebevis, som er omhandlet i artikel 1, stk. 5, i gennemførelsesforordning nr. 1329/2014, således som den er at finde i bilag 5 til denne forordning, indeholder erklæringen om, at »[m]yndigheden bekræfter, at den har truffet alle de nødvendige foranstaltninger for at informere de arveberettigede om anmodningen om et arvebevis, og at ingen af forholdene heri var blevet anfægtet af de arveberettigede på tidspunktet for dets udfærdigelse«.

27 På denne baggrund har Amtsgericht Lörrach (byretten i Lörrach) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal [...] artikel 67, stk. 1, andet afsnit, litra a), [i forordning nr. 650/2012] fortolkes således, at denne bestemmelse også omfatter anfægtelser, der er forelagt under selve [sagen] vedrørende udstedelse af det europæiske arvebevis, at retten ikke kan prøve sådanne anfægtelser, og at bestemmelsen dermed ikke alene omfatter anfægtelser, der er forelagt i en anden sag?

2) Såfremt [det første] spørgsmål [...] besvares bekræftende: Skal [...] artikel 67, stk. 1, andet afsnit, litra a), [i forordning nr. 650/2012] fortolkes således, at et europæisk arvebevis end ikke må udstedes, hvis der under [sagen] vedrørende udstedelsen af det europæiske arvebevis er forelagt anfægtelser, som imidlertid allerede er blevet prøvet i en sag om udstedelse af arveattest i henhold til tysk lovgivning?

3) Såfremt [det første] spørgsmål [...] besvares bekræftende: Skal [...] artikel 67, stk. 1, andet afsnit, litra a), [i forordning nr. 650/2012] fortolkes således, at denne bestemmelse omfatter enhver anfægtelse, selv hvis en sådan er forelagt uden at være underbygget, og der ikke skal optages formelt bevis herom?

4) Såfremt [det første] spørgsmål [...] besvares benægtende: Gælder der formkrav for den forelæggende rets angivelse af de grunde, som har fået retten til at forkaste anfægtelserne og til at udstede det europæiske arvebevis?«

Formaliteten vedrørende anmodningen om præjudiciel afgørelse

28 Den spanske regering har bestridt, at anmodningen om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling. Selv om denne regering har medgivet, at den forelæggende ret kan kvalificeres som en »ret« som omhandlet i artikel 267 TEUF, er den ikke desto mindre af den opfattelse, at den aktivitet, der består i udstedelse af et europæisk arvebevis, således som den er reguleret ved forordning nr. 650/2012, ikke er omfattet af udøvelsen af en judiciel funktion.

29 Denne regering har indledningsvis gjort gældende, at den omstændighed, at udstedelsen af et europæisk arvebevis kan betros en retsinstans eller en anden kompetent myndighed, er et indicium for dens administrative art. Dernæst er proceduren for udstedelse af dette bevis ikke møntet på at behandle og løse stridsspørgsmål mellem potentielle arveberettigede. Endelig har det europæiske arvebevis ikke de bindende virkninger, der er en iboende del af en retsafgørelse, og er alene af informativ karakter.

30 Det fremgår af fast retspraksis, at de nationale retter kun kan forelægge spørgsmål for Domstolen, hvis der verserer en tvist for dem, og de skal træffe afgørelse i en sag, der skal afsluttes med en retsafgørelse (dom af 28.2.2019, Gradbeništvo Korana, C-579/17, EU:C:2019:162, præmis 34, og af 3.5.2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, præmis 42).

31 Afgørelsen af, om et organ har ret til at forelægge spørgsmål for Domstolen, træffes således på grundlag af såvel strukturelle som funktionelle kriterier. I denne forbindelse bemærkes, at et nationalt organ kan være en »ret« som omhandlet i artikel 267 TEUF, når det udøver judicielle funktioner, hvorimod dette ikke er tilfældet, når det udøver andre funktioner, bl.a. af administrativ karakter (dom af 3.5.2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, præmis 43).

32 Heraf følger, at det for at afgøre, om et nationalt organ, som ifølge lovgivningen er tillagt forskellige funktioner, må kvalificeres som en »ret« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 267 TEUF, er nødvendigt at undersøge den særlige karakter af de funktioner, det udøver, i den specielle lovgivningsmæssige sammenhæng, hvori det forelægger spørgsmål for Domstolen (dom af 3.5.2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, præmis 44).

33 I den foreliggende sag fremgår det af den forelæggende rets forklaringer, at denne ret har rejst spørgsmål om de beføjelser, som den er tillagt inden for den specifikke ramme for sagen om udstedelsen af et europæisk arvebevis, således som den er reguleret i kapitel VI i forordning nr. 650/2012.

34 Det fremgår ligeledes af disse forklaringer, at afdødes søn og børnebørn under hovedsagens behandling har fremsat flere anfægtelser med henblik på at forhindre udstedelsen af det europæiske arvebevis, som afdødes efterlevende ægtefælle har anmodet om. Den forelæggende ret har rejst spørgsmål om, hvilke konsekvenser der skal drages af den omstændighed, at der foreligger sådanne anfægtelser.

35 Den forelæggende ret har i denne henseende anført, at den i medfør af national ret har kompetence til at påkende sådanne anfægtelser, bl.a. når de fremsættes i forbindelse med udstedelsen af en arveattest. Den har derfor rejst spørgsmålet om, hvorvidt den ligeledes kan påkende sådanne anfægtelser, når de optræder i forbindelse med en sag om udstedelse af et europæisk arvebevis, som er underlagt den ordning, der er indført ved kapitel VI i forordning nr. 650/2012.

36 Med de tre første spørgsmål, som den forelæggende ret har forelagt Domstolen, ønsker den bl.a. oplyst, om denne forordning som sådan tillægger en myndighed, som skal behandle en anmodning om det europæiske arvebevis, kompetence til at påkende de tvister, der udspringer af anfægtelser fremsat under en sag om udstedelse af dette arvebevis. I givet fald ønsker den forelæggende ret med det fjerde spørgsmål oplyst, om der gælder formkrav for angivelsen af de grunde, som har fået retten til at forkaste anfægtelserne og til at udstede det europæiske arvebevis.

37 Det følger af det ovenstående, at den fortolkning af forordning nr. 650/2012, som den forelæggende ret har anmodet om, har til formål at afklare, om den udøver judicielle funktioner som omhandlet i den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 31, inden for den specifikke ramme for sagen om udstedelsen af et europæisk arvebevis. Idet en egenskab af »ret« som omhandlet i artikel 267 TEUF udgør en betingelse for, at anmodningen om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling (jf. i denne retning dom af 9.7.2020, Land Hessen, C-272/19, EU:C:2020:535, præmis 42), er det nødvendigt at foretage denne fortolkning for at tage stilling til, om anmodningen om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling.

38 I henhold til artikel 67, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 650/2012 udsteder den udstedende myndighed det europæiske arvebevis, når de forhold, der skal attesteres, er fastslået i henhold til den lov, der finder anvendelse på arven, eller i henhold til enhver anden lov, der finder anvendelse på specifikke forhold. I henhold til forordningens artikel 67, stk. 1, andet afsnit, litra a), udsteder den udstedende myndighed ikke dette bevis, navnlig hvis »de elementer, der skal attesteres, anfægtes«.

39 Ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse skal der ikke blot tages hensyn til dennes ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som den udgør en del af (dom af 12.10.2023, KBC Verzekeringen, C-286/22, EU:C:2023:767, præmis 32).

40 Hvad i første række angår ordlyden af artikel 67, stk. 1, andet afsnit, litra a), i forordning nr. 650/2012 skal det bemærkes, at denne bestemmelse uden forskel angår enhver situation, hvori de elementer, der skal attesteres, »anfægtes«. Det fremgår således, at nævnte bestemmelse omfatter enhver anfægtelse, uden at sondre mellem, om den er blevet fremsat under sagen om udstedelse af et europæisk arvebevis eller under en anden sag.

41 I denne henseende skal det ligeledes bemærkes, at ingen af sprogversionerne af artikel 67, stk. 1, andet afsnit, litra a), i forordning nr. 650/2012, herunder den tyske sprogversion (»wenn Einwände gegen den zu bescheinigenden Sachverhalt anhängig sind«), den spanske (»si los extremos que se han de certificar son objeto de oposición«), den engelske (»if the elements to be certified are being challenged«), den franske (»si les éléments à certifier sont contestés«), den italienske (»gli elementi da certificare sono oggetto di contestazione«), den litauiske (»jei ginčijami patvirtintini faktai«) og den svenske (»om ett klagomål har riktats mot de uppgifter som ska styrkas«), formelt set kræver, at de elementer, der skal attesteres, er blevet anfægtet i forbindelse med en anden sag end den, der har udstedelsen af et europæisk arvebevis til formål.

42 Det følger heraf, at en anfægtelse, der vedrører de elementer, der skal attesteres, og som fremsættes under sagen om udstedelse af et europæisk arvebevis, principielt skal være til hinder for udstedelsen af dette bevis.

43 Hvad i anden række angår den sammenhæng, som artikel 67, stk. 1, andet afsnit, litra a), i forordning nr. 650/2012 indgår i, skal det for det første bemærkes, at i henhold til denne artikel 67, stk. 1, første afsnit, udsteder den udstedende myndighed straks beviset, »når de forhold, der skal attesteres, er fastslået«.

44 Det kan udledes a contrario af dette krav, at den udstedende myndighed skal afvise at udstede dette bevis, når de forhold, der skal attesteres, ikke kan anses for at være »fastslået«, bl.a. som følge af anfægtelser fremsat under sagen om udstedelse af nævnte bevis.

45 For det andet opstiller artikel 66 i forordning nr. 650/2012 i stk. 1 forpligtelsen til, for den udstedende myndighed, at efterprøve de oplysninger og erklæringer samt de dokumenter og andre bevismidler, ansøgeren har fremlagt.

46 Endvidere pålægger forordningens artikel 66, stk. 4, den udstedende myndighed en forpligtelse til at træffe alle de fornødne foranstaltninger for at underrette de arveberettigede om anmodningen om et bevis. Denne myndighed skal, hvis det er nødvendigt for at fastslå de forhold, der skal attesteres, ligeledes høre enhver involveret person og enhver testamentsindsat bobestyrer eller bobestyrer og fremsætte offentlige bekendtgørelser med det formål at give andre eventuelle arveberettigede mulighed for at fremføre deres krav.

47 Ved at fastsætte denne hørings- og informationsforpligtelse har EU-lovgiver nødvendigvis overvejet muligheden for, at anfægtelser fremsættes under behandlingen af en anmodning om det europæiske arvebevis og i givet fald er til hinder for udstedelsen af dette bevis.

48 Indholdet af den undersøgelsesforpligtelse, som er fastsat i artikel 66 i forordning nr. 650/2012, og navnlig i denne artikel 66, stk. 4, bekræfter følgelig ligeledes den fortolkning, der er anlagt i nærværende doms præmis 42.

49 For det tredje understøttes denne fortolkning af indholdet af formular V i bilag 5 til gennemførelsesforordning nr. 1329/2014. I henhold til artikel 67, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 650/2012 skal den udstedende myndighed obligatorisk anvende denne formular for at udstede det europæiske arvebevis (jf. i denne retning dom af 9.3.2023, Registrų centras, C-354/21, EU:C:2023:184, præmis 46). Den nævnte formular indeholder på sin sidste side en erklæring, hvorved den udstedende myndighed bekræfter, at »ingen af forholdene heri var blevet anfægtet af de arveberettigede på tidspunktet for dets udfærdigelse«.

50 I tredje række understøttes denne fortolkning yderligere af formålene med forordning nr. 650/2012, der – således som det fremgår af syvende og ottende betragtning hertil – tilsigter at hjælpe arvinger og legatarer samt andre af afdødes nærtstående og boets kreditorer med at gøre deres rettigheder gældende i forbindelse med en arvesag med grænseoverskridende virkninger samt at gøre det muligt for unionsborgerne at forberede deres arv (dom af 9.3.2023, Registrų centras, C-354/21, EU:C:2023:184, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis).

51 Det fremgår af 67. betragtning til denne forordning, at det europæiske arvebevis er blevet skabt for at give arvinger, legatarer, testamentsindsatte bobestyrer eller bobestyrer mulighed for let at dokumentere deres status og/eller rettigheder samt beføjelser i en anden medlemsstat, f.eks. i en medlemsstat, hvor boets ejendele befinder sig, med henblik på en hurtig, gnidningsfri og effektiv afvikling af arvesager med grænseoverskridende virkninger i Unionen.

52 Det bemærkes ligeledes, og således som det bekræftes af 71. betragtning til forordningen, at det europæiske arvebevis i overensstemmelse med samme forordnings artikel 69, stk. 1 og 2, skal være gældende i alle medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig procedure, og at det forudsættes nøjagtigt at godtgøre dels de elementer, der er fastsat i henhold til den lov, der finder anvendelse på arven, eller i henhold til en hvilken som helst anden lov, der finder anvendelse på specifikke forhold, dels statussen og rettighederne for de personer, der er nævnt som arvinger, legatarer, testamentsindsatte bobestyrere eller bobestyrere (jf. i denne retning dom af 1.7.2021, Vorarlberger Landes- und Hypotheken-Bank, C-301/20, EU:C:2021:528, præmis 23).

53 I denne sammenhæng risikerer en fortolkning af artikel 67, stk. 1, i forordning nr. 650/2012, som tillader udstedelse og anvendelse af et europæisk arvebevis, selv om de forhold, der skal attesteres, er genstand for anfægtelser, at være kilde til tvister om retsakter, hvortil arvebeviset er blevet brugt som bevismateriale, og således modvirke formålet om at lette behandlingen af arvesager med grænseoverskridende virkninger.

54 Det følger heraf, at det formål, der har begrundet oprettelsen af det europæiske arvebevis, nemlig formålet om at lette behandlingen af arvesager med grænseoverskridende virkninger, ligeledes støtter en fortolkning af artikel 67, stk. 1, andet afsnit, litra a), i forordning nr. 650/2012, hvorefter dette bevis ikke kan udstedes, når der er fremsat anfægtelser under sagen om udstedelse, af hvilke det følger, at de forhold, der skal attesteres, ikke kan anses for at være fastslået.

55 Efter denne præcisering forbyder den omstændighed, at den udstedende myndighed ikke er tillagt beføjelse til at påkende anfægtelser i forbindelse med en sag om udstedelse af det europæiske arvebevis, ikke denne myndighed at fastslå, at der allerede er truffet afgørelse om en anfægtelse fremsat for den ved en endelig retsafgørelse, der er blevet retskraftig. I denne henseende fremgår det af den forelæggende rets forklaringer, at denne ret har rejst spørgsmål om, hvorvidt denne bestemmelse skal fortolkes således, at enhver anfægtelse nødvendigvis er til hinder for udstedelsen af det europæiske arvebevis, eller hvorvidt forordning nr. 650/2012 tillægger den udstedende myndighed beføjelsen til at behandle og forkaste en ugrundet eller en ubegrundet anfægtelse og i givet fald udstede beviset, uanset at der foreligger en sådan anfægtelse.

56 For så vidt angår de anfægtelser, der allerede er blevet behandlet i forbindelse med en anden sag, og som er genstand for det andet spørgsmål, fremgår det af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at den forelæggende ret mere specifikt tager sigte på det tilfælde, hvor de anfægtelser, der er fremsat under en sag om udstedelse af det europæiske arvebevis, allerede er blevet forkastet i forbindelse med en anden sag. Denne ret ønsker nærmere bestemt oplyst, om den udstedende myndighed i et sådant tilfælde har beføjelse til at udstede dette bevis, uanset den formelle tilstedeværelse af anfægtelser.

57 Det bemærkes indledningsvis, at dette tilfælde ikke udtrykkeligt er reguleret i artikel 67, stk. 1, i forordning nr. 650/2012. Navnlig omhandler denne forordnings artikel 67, stk. 1, andet afsnit, litra b), det tilfælde, hvor en afgørelse, der er truffet i forbindelse med en anden sag, og som angår de forhold, der skal attesteres, er til hinder for udstedelsen af det bevis, der er anmodet om.

58 Når dette er sagt, skal begrebet »anfægtelse« som omhandlet i forordningens artikel 67, stk. 1, andet afsnit, litra a), nødvendigvis fortolkes således, at det ikke omfatter anfægtelser, der allerede er blevet forkastet ved endelig retsafgørelse truffet af en judiciel myndighed, der træffer afgørelse i forbindelse med en retssag. I modsat fald ville enhver anfægtelse således i en uendelighed kunne

være til hinder for udstedelsen af det europæiske arvebevis, selv om denne anfægtelse allerede er blevet behandlet og forkastet endeligt i forbindelse med en retssag, uanset om denne sag er den, der er omhandlet i samme forordnings artikel 72, der vedrører appelprocedurer til prøvelse af en afgørelse om udstedelse af et europæisk arvebevis, eller om den pågældende sag alene er reguleret i national ret.

59 Kravet i denne sammenhæng om en afgørelse af endelig karakter følger af behovet for at bevare troværdigheden af det europæiske arvebevis i overensstemmelse med de formål, der er nævnt i nærværende doms præmis 50 og 51, således som Europa-Kommissionen med rette har gjort gældende. Udstedelsen af dette bevis – mens anfægtelser, som angår de forhold, der skal attesteres, er genstand for en endnu verserende sag – indebærer således nødvendigvis risikoen for, at indholdet af nævnte bevis modsiges af en afgørelse, der vedtages senere i forbindelse med denne sag.

60 Det er følgelig først på det tidspunkt, hvor – i forbindelse med en anden sag end den, der har udstedelse af det europæiske arvebevis til formål – afgørelsen om forkastelse af en anfægtelse bliver endelig, at denne anfægtelse ophører med at være til hinder for udstedelsen af dette bevis i medfør af artikel 67, stk. 1, andet afsnit, litra a), i forordning nr. 650/2012.

61 Det bemærkes i øvrigt, at artikel 72 i forordning nr. 650/2012 fastsætter en appelprocedure ved en judiciel myndighed i den udstedende myndigheds medlemsstat i overensstemmelse med loven i denne stat til prøvelse af enhver afgørelse truffet af denne udstedende myndighed i henhold til forordningens artikel 67.

62 Det følger heraf, at enhver afgørelse truffet af den udstedende myndighed i en sag om udstedelse af et europæisk arvebevis i henhold til forordningens artikel 67, stk. 1, pr. definition ikke er endelig. Udstedelsen af et sådant bevis, uanset tilstedeværelsen af anfægtelser, som den udstedende myndighed har forkastet som ugrundede eller ubegrundede, indebærer nødvendigvis en risiko, som svarer til den, der er identificeret i nærværende doms præmis 59, nemlig risikoen for, at indholdet af dette bevis drages i tvivl af en afgørelse, der træffes senere i forbindelse med den sag, der er omhandlet i samme forordnings artikel 72.

63 Følgelig kræver behovet for at bevare troværdigheden af det europæiske arvebevis i overensstemmelse med de formål, der er nævnt i nærværende doms præmis 53 og 54, at artikel 67, stk. 1, andet afsnit, litra a), i forordning nr. 650/2012 fortolkes således, at enhver anfægtelse, selv sådanne, som fremstår som ugrundede eller ubegrundede, der er fremsat under sagen om udstedelse af et europæisk arvebevis, er til hinder for udstedelsen af dette bevis, med undtagelse af de anfægtelser, der endeligt er blevet forkastet i forbindelse med en anden sag, således som anført i nærværende doms præmis 61.

64 For at bevare EU-borgernes tillid til det europæiske arvebevis er det således bydende nødvendigt, at dette instrument, som har beviskraft, således som fastsat i artikel 63, stk. 2, i forordning nr. 650/2012, og som har de virkninger, der navnlig er fastsat i denne forordnings artikel 69, stk. 2 og 3, kun udstedes i fraværet af enhver anfægtelse, der angår de forhold, der skal attesteres.

65 Hvor der foreligger en sådan anfægtelse, har den udstedende myndighed, som ikke har beføjelse til at påkende den, pligt til at nægte at udstede det europæiske arvebevis, som der anmodes om, idet denne nægtelse ville kunne være genstand for en appelprocedure, som fastsat i artikel 72 i

forordning nr. 650/2012. Den judicielle myndighed, for hvilken en sådan appel er iværksat, vil i givet fald kunne behandle grundlaget for de anfægtelser, der har været til hinder for udstedelsen af beviset.

66 Henset til samtlige ovenstående betragtninger må det fastslås, at den forelæggende ret ved i egenskab af myndighed, der udsteder det europæiske arvebevis, at træffe afgørelser i henhold til artikel 67, stk. 1, i forordning nr. 650/2012 ikke udøver en domstolsfunktion og følgelig ikke har kompetence til at forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål i henhold til artikel 267 TEUF.

67 Det følger heraf, at anmodningen om præjudiciel afgørelse ikke kan antages til realitetsbehandling.

Sagsomkostninger

68 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Femte Afdeling) for ret:

Anmodningen om præjudiciel afgørelse indgivet af Amtsgericht Lörrach (byretten i Lörrach, Tyskland) ved afgørelse af 21. marts 2023 kan ikke antages til realitetsbehandling.

Underskrifter